NA RUKANINA NINA LETA A PAULO VANIGIRA NA TINONI TUTUNI NI TESALONIKA

Na Vuresi Makaliana Na Omea Ara Marea Tana Papi Iani

E labadato kesa na vaiganigi loki i laoqira na tinoni tutuni i Tesalonika. E tsukivulagia tana goko e kalea tana rongona na visumaiana a Iesu Kristo. Visana ara tsaria laka na dani na visumaiana na Taovia e labamai nogo. Aia nogoria na rongona ti a Paulo e marea na rukanina leta vanigira na Tesalonika ke gini gotosi vanigira na omea vaga ia. Me tsarimakalia vanigira laka idavia na visumaiana a Iesu Kristo "igira na tinoni danga sosongo sauba kara tuu, ma kara petsakoe ma kara sove na rongomangana God" (reia tana 2.3), ma kara tami segeniqira kara muria nina tagao kesa ara soaginia "Aia Kesa e Seko Saviliu," maia e tovoa na sugutiana a Iesu Kristo.

Maia Paulo e tsaritutugua vanigira na tinoni tutuni ni Tesalonika, laka kara malagai na tukakai kalavata tana niqira tutuni, atsa moa ti na baribari ma na rota ke gadovigira. Me ketsaligira kara gini boe na aqo matena na mauriqira segeni, vaga nogo e naua a Paulo migira gana aqokolu. Me raigira kara berengiti babaa, ma kara "laka na qisi na nauana na omea

e dou.” (Reia tana 3.13).

Na Omea Ara Totu Tana Papi Iani

Nina goko idaida a Paulo *1:1-2*
Na pede kalina ke visumatugua a Iesu *1:3–2:17*
Na parovata tana rongona na madodo tana aqo *3:1-15*
Na susuina na leta *3:16-18*

1 Inau a Paulo ma Silas maia Timoti, i tugami
nogo ami tu mamare baa vanigamu na tinoni
tutuni ni Tesalonika, igamu nina tinoni God na
Tamada, ma Iesu Kristo na Taovia:
2 Ami tu nongikaira God na Tamada ma Iesu
Kristo nida Taovia kara ka vangalaka vanigamu
ma kara ka tusuvanigamu na rago.

Na Pede Kalina Ke Visumaitugua a Iesu

3 !Igamu na tasimami, tu nimami aqo nomoa
tugami kami tu soadou sailaginia God na mate-
mui igamu! Eo, e ulagana sosongo kami tu
nauvaganana ia, rongona ami tu reia laka nimui
tutuni ma nimui vaigaluvegi igamu sui e tau kuti
na pabo babaa goto pipi kalina. 4 Maia nogoria
na rongona ti tugami ami tu gini goko kaekae
tana rongomui igamu i laoqira nina tinoni God
tana vera sui. Ami tu gini mage na turupatu va-
niaqira laka igamu amu berengiti mamu tukakai
saviliu moa tana nimui tutuni, atsa moa ti ara
rotasigamu mamu gini vatsangisavi loki.
5 Mi tana susuina, migamu sauba ke ulagamui
na tsauliana na Verana God, aia igamu amu rota
matena kalina eni. Eo, pipi sui na omea vaga
girani ara gini sauvulagia laka nina pede God
e gotolaka. 6 Rongona God aia sauba ke naua

na omea ke goto: aia ke tuu me ke kedegira
igira ara rotasigamu, 7 me ke veregamu igamu
amu rota, me ke veretugami goto tugami. Me
sauba ke naua na omea vaga iani kalina ke
labamaitugua a Iesu na Taovia talu i baragata
kolugira nina angelo susuliga. 8 Aia sauba ke mai
kolua na iruna na lake loki, me ke kedeginigira
igira ara sove tania God, mara sove goto na
rongomiana na Turupatu Dou tana rongona a
Iesu na Taovia. 9 Sauba ke gadovigira na kede
saliu, ma kara gini rota na totuligi taniana na
matana na Taovia. Me ke utu vanigira goto na
reiana na mararana na susuligana, 10 tana Dani
Loki kalina aia ke labavisumaitugua, migira nina
tinoni sui ara tutunina ia kara tsonikaea ma kara
tsuporu vania. Migamu goto sauba kamu totu
kolugira igira, rongona amu tutunina nogo na
omea tugami ami tu tsarivanigamu.

11 Aia nogoria na rongona ti tugami ami tu
gini nonginongi sailagi vanigamu. Mami tu
nongia nida God laka aia ke naua, me ke gini
ulagamui na mauri vaga God aia e ngaoa kamu
totu muria tana maurimui. Mami tu nongigotoa
God laka tana susuligana nogo ia, ke sangagamu
na manaliana pipi na omea dou amu kilia na
nauana, me pipi sui na aqo na galuve amu
naua tana rongona nimui tutuni. 12 Mi tana
nauvaganana nogo ia, ti kamu tsonikaeginia na
asana a Iesu nida Taovia. Maia sauba ke tuu me
ke tsonikaegamu goto igamu, rongona kaira nida
God ma Iesu Kristo na Taovia ara ka vangalaka
sosongo vanigamu.

2

Idavia na Visumaiana a Iesu Kristo Sauba Ke Laba Talu Kesa e Seko Saviliu

1 Eo, igamu na tasiqu, tana rongona na omea
e kalea na visumaiana tugua a Iesu Kristo nida
Taovia, ma nida totusai koluana igita ke sauba,
inau au ngasgamu kakai, 2 kamu laka na tami ke
ponopala tsaku vaga sagata ia na tobamui tana
rongona amu rongomigira visana ara tsaria laka
na Dani na Taovia e labamai nogo. Amu pada
ngatsu laka i tugami nogo ami tu katevulagia na
omea iani kalina ami turupatu vanigamu. Se
amu tsokoa ngatsu i laona kesa tu nimami leta
ami tu marevanigamu. 3 Kamu laka saikesa na
tavongani tutunina na goko vaga ia, ma na tami
vaniana ke kesa ke perogamu lee. Rongona na
Dani Loki ia, e utu moa ke laba poi ke tsaumai
na tagu i tana igira na tinoni danga sosongo
kara tuu ma kara petsakoe ma kara sove na
rongomangana God. Me ke laba goto Aia Kesa e
Seko Saviliu. Aia nogo God e vangaraua na tsoni
pukaliana tana rota e vo sui. 4 Maia nogo gana
gala God ia, me sauba ke tuu me ke sugutigira
pipi sui na god igira na tinoni ara dona na
samasama vaniaqira, me ke molokae segenina
liusigira sui. !Maia goto sauba ke ba totu i laona
nina Vale Tabu God, me ke koesegenina laka aia
nogoria e God manana!
5 ?Egua, laka amu tau padatugua inau au tsari
idanogoa na omea sui girani vanigamu kalina
au totu moa kolugamu? 6 Migamu amu dona
nogo nagua moa e tukapusiginia te e tau vati
labamai moa. Me sauba tana tagu tititi nomoa,

ti ke labamai Aia Kesa e Seko Saviliu. 7 Maia
e Seko Saviliu ia, e aqosipopoi nogoa nina aqo.
Ma na omea au tsaria inau laka sauba ke laba,
e utu ke mavi ke laba, poi tsau ke vanoligi
talu aia e totukapusia kalina eni. 8 Mi tana
tagu moa ia, ti sauba Aia e Seko Saviliu ke
labavulagia i malena. Mi kalina na Taovia Iesu
ke visumaitugua, me sauba na mamagona moa
ke matesiginia, ma na mararana loki ke veoginia
na susuligana. 9 Maia e Seko Saviliu, aia sauba ke
mai kolua na susuligana Satan, me ke aqosigira
pipi vatana na valatsatsa ma na omea ganataga.
10 Sauba ke gini aqo pipi vatana na pero, na
mani valoginiaqira igira ara totu vaninogoa na
mate saliu, rongona ara sove na tabeana ma
na padalokiana na manana tana rongona a Iesu
Kristo ti kara gini mauri. 11 Vaga ia, ma God
e livulegira moa vania na susuligana na sasani
sasi, ma kara gini tutunina moa na omea e tau
mana. 12 Eo, igira sui ara sove kara tutunina na
manana, mara padangaoa moa na mauri babaa
tana sasi, sauba nomoa kara gadovikede.

God e Viligamu Gana Kamu Gini Mauri Saliu i Baragata

13 Eo, e ulagana sosongo kami tu soadoua
God pipi kalina na matemui igamu na tasimami,
igamu e galuveigamu na Taovia. Rongona igamu
nogo God e viligamu idaida gana kamu gini
mauri saliu i baragata. Me nauginigamu kamu
lia nina tinoni tabu tana susuligana na Tarunga
Tabu, mi tana rongona goto amu tutunina na
manana. 14 God nogo e soagamu vania na mauri

vaolu ia, ginia na Turupatu Dou vaga tugami
ami tu turupatuna vanigamu. Ma God segenina
nogo aia e viligamu kamu tamanina gamui tuva
tana mararana a Iesu Kristo nida Taovia. 15 Me
vaga ia, migamu na tasimami, kamu tukakai
tana nimui tutuni, ma kamu tangoli kalavatavia
na manana vaga ami tu sasaniginigamu nogo i
laona tu nimami turupatu, mi tana leta ami tu
marevanigamu i votangana.

16 Ami tu nongia a Iesu Kristo nida Taovia
kolua God na Tamada, aia e galuvegita mi tana
nina vangalaka e saunogoa vanigita na susuliga
gana igita ka gini tukakai babaa, ma ka noru
saikesalia nina galuve, 17 laka aia ke tabegamu
me ke kakaisigamu, me ke gini dou pipi sui nimui
aqo ma nimui goko.

3

Kamu Nonginongi Vanitugami

1 Baa, mi tana susuina tu nimami leta
vanigamu igamu na tasimami, ami tu ngasug-
amu kamu nonginongi kakai vanitugami, rong-
ona ke gini tsaku na tavuresi ma na rarasa
bamai nina goko na Taovia, ma kara gini ro-
rongo na tinoni sui, ma kara padalokia vaga
amu naua igamu. 2 Kamu nongigotoa God ke
maurisitugami tania na limaqira na tinoni seko.
Rongona e tau igira sui na tinoni kara tutunina
na gokona na Turupatu Dou.

3 Ma na Taovia aia e mana saviliu, maia sauba
ke kakaisigamu, me ke maurisigamu tania na
susuligana na tidao seko. 4 Mi tugami ami tu

norugamu i laona na Taovia, laka amu muri-
dounogoa na omea sui ami tu tsarivanigamu, me
laka sauba kamu murigira babaa goto.
5 Ami tu nongia na Taovia ke mataligamu,
kamu gini padagadovidoua baa nina galuve God
vanigamu, ma kamu gini tukakai tana susuligana
nogo a Iesu Kristo.

Niqira Aqo na Tinoni Sui Kara Aqo Matena Gaqira Mutsa

6 Igamu na tasimami, tana asana a Iesu Kristo
na Taovia, tugami ami tu ketsaligamu kamu totu
tabaligi tanigira sui na tasida ara totu gatogato
lee, mara tau madodo na muriana na sasani ami
tu tusuvanigira nogo. 7 Migamu segenimui nogo
amu dona dou laka nimui aqo kamu reinunu
i tu konimami. I tugami ami tu tau gato lee
kalina ami tu totu kolugamu. 8 Mami tu tau goto
ganilea nina mutsa kesa tinoni ma kami tu tau
tsonimatena. Tagara. Ami tu gini aqo kakai na
dani ma na bongi, rongona ami tu tau ngaoa na
molorota vaniana ke kesa vidamui. 9 E tuguragoa
nomoa ti kami tu raigamu, ma kamu palatugami
lee. Me utu. Tugami ami tu tau ngaoa kami tu
nauvaganana ia, rongona ami tu ngaoa igamu
kamu gini reinunu tu konimami tugami, ma
kamu aqo matena gamui mutsa. 10 Kalina tugami
ami tu totu moa kolugamu, me danga kalina ami
tu tsarivanigamu nogo laka asei ti ke gato na aqo,
e dou kara laka na tamivaniana ke mutsa.
11 Ami tu gini tsarivaganana ia, rongona
tugami ami tu rongomia laka ara visana na
tinoni i laomui ara totu gatogato lee, mara

malabulesigira moa na tinoni tavosi. 12 Mi tana
asana a Iesu Kristo na Taovia, tugami ami tu
ketsaligira mami tu parovatavigira na tinoni
vaga gira, laka kara totu dodo rago moa, ma kara
gini boe na aqo matena na mauriqira segeni.
13 Migamu, tasimami, igamu kamu laka na qisi
na nauana na omea e dou. 14 Me tau ngatsu
utu ke totu ke kesa i laomui ke sove na muriana
na omea ami tu marevanigamu tana leta iani.
Ti vaga ke totu ke kesa tinoni petsakoe vaga
ia i laomui, ma kamu reidoua ma kamu totu
tabaligi tania, me sauba aia ke gini vangamaa
nina sasaga. 15 Ma kamu tau moa padavania
vaga ti aia gamui gala. Tagara. Kamu totosasaga
dou vania moa, rongona aia e kesa nogo na
tasimui.

Na Susuina na Leta

16 Ami tu nongia na Taovia, aia segenina moa
na pukuna na rago, ke sauvanigamu pipi kalina
nina rago, atsa moa ti nagua ke laba vanigamu.
Na Taovia ke totu i konimui igamu sui.
17 Na limaqu segeni nogo au mareginia na
goko iani: inau a Paulo au padagamu sui.
Tana susuina pipi sui niqu leta au lavu na
marevaganana nogo ia, na papadana nogo laka
e talu manana i koniqu inau. Aia nogo e vaga na
rereina niqu mamare.
18 Au nongia a Iesu Kristo nida Taovia aia ke
vangalaka vanigamu sui.

Ghari Bible

Ghari: Ghari Bible (Bible with Deuterocanon)

copyright © 1998 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Ghari)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-12

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 29 Jan 2022
eb379363-fbdd-532b-81c1-eb5fe7aa36a9